

Metsästyksen erikoislehti – 100 % metsästäystä

RIISTA

Jätti-Riista
140
sivua

5-6/2018 9,20 €

KAUDEN AVAUS

Kyyhkyä piekalla

Vinkit kyyhkykytiksellä

Sorsakosteikon salat

Karhujahdin koukuttama

Pointteri

Lintukoirien Ferrari

Mestarihaukkujan
kintereillä kairassa

Metsästäjän
housut

Miljoonakivääri – Tikka T3 ja sen huikea tarina

6,5 Creedmoor – Mestarillisesti lanseerattu kaliiperi

Outdoormedia

Luoti osuu gelatiinissa olevaan putkiluuhun.

LUUOSUMA – metsästysluodin kovin haaste

TEKSTI JA KUVA Juha Jormanainen

Luodin hyvyys tai huonous tulee parhaiten esiin silloin kun se osuu riistaeläimen luuhun. Mitä luodille silloin tapahtuu ja miten erityyppiset luodit toimivat ääriolosuhteissa? Riista otti asiasta selvää.

Metsästysluodilla on yksi tärkeä tehtävä – tappaa riistaeläin mahdollisimman tehokkaasti. Tästä syystä sorkkaeläinjahdissa on käytettävä laajenevakärkisiä luoteja. Ne aiheuttavat laajan haavakanavan ja eläimen matka loppuu nopeasti. Mutta aina luoti ei osu lapaan tai lavan taakse. Se saattaa osua isoon luuhun tai selkärankaan, pahimmassa tapauksessa olkaluuhun ja mitä sitten tapahtuuukaan?

Otimme selvää asiasta Kangasniemen ampumaradalla. Tarkoituksena oli ampua erilaisilla luodeilla gelatiinikuutioon, jossa oli paksu naudan putkiluu. Gelatiinikuutioon takana oli märillä sanomalehdillä täytetty kammio, jonka avulla saatoimme tutkia luotien tunkeumia. Ampumamatka oli kymmenen metriä ja kaliiperi kolmekymmentä.

Ammuntojen tulokset

Perinteinen liijysydäminen luoti oli ensimmäisenä vuorossa. Näitä luoteja käytetään edelleen hirvijahdissa. Luodin vaippaa ja

lyijysydäntä ei ole millään tavalla juotettu tai muuten kiinnitetty toisiinsa. Niinpä tulos oli sen mukainen. Luuosuman jälkeen luoti hajosi pieniksi sirpaleiksi, eikä yksikään lyijynmuru pystynyt lävistämään 34 senttiä gelatiinia. Tositilanteessa hirven etuosasta olisi löytynyt melkoinen määrä lyijyä, mikä ei terveyttä edistä. Osuma olkaluuhun olisi todennäköisimmin tiennyt haavoittamista ja ikävää lisätyötä.

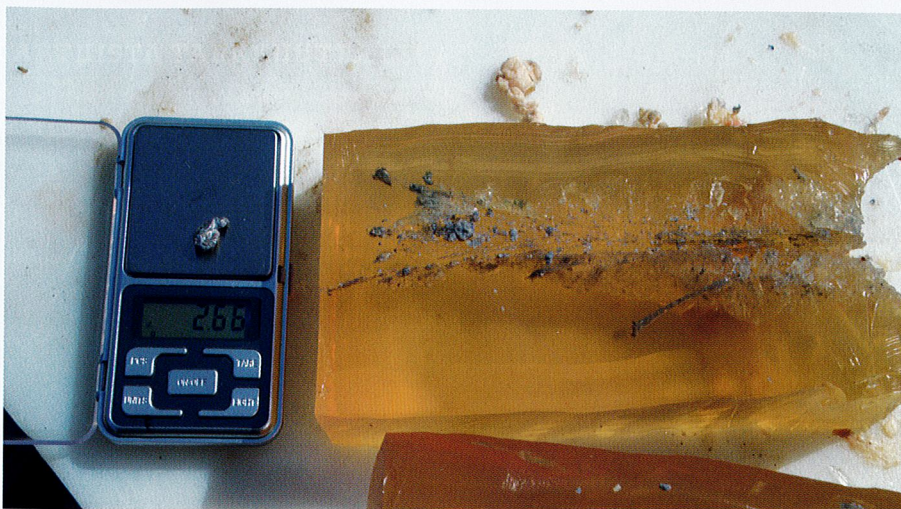
Seuraavana oli vuorossa modernimpi luoti, kaikkien tuntema Lapuan Mega. Sen lyijysydän on mekaanisesti kiinnitetty vaippaan. Tulos oli parempi, luoti pysyi jotenkuten kasassa. 34 senttiä oli kuitenkin se matka, minkä luoti tai sen jäänteet jaksivat kahlata gelatiinissa. Ei siis hirvittävän vaikuuttavaa tappotehoa luuosumassa. Lisäksi lihan hävikki olisi todennäköisesti ollut merkittävää. Normaaliolosuhteissa Mega on yksi varmimpia luoteja.

Kolmantena vuorossa oli Tarvaksen kometallinen luoti. Luoti pysyi kasassa, vaikka sen kärki hieman muotoutuikin. Lisäksi tunkeuma märkiin sanomalehtiin oli merkittävä. Myöhemmin ammutussa vastaavassa kokeessa Lapuan Naturalis käyttäytyi samalla lailla. Haavakanava oli osuman jälkeen pienempi ja lyhyempi luodin suuremman sienettymisen ja nopeuden laskun vuoksi. Tarvas ei sienety niin rajusti kuin Naturalis ja sen vuoksi haavakanava on pidempi, kun luoti säilyttää yli neljänsadan sekuntimetrisen vauhdin kauemmin.

Yhteenveto

Koe oli erittäin mielenkiintoinen ja vahvisti uskoa umpiaineesta valmistettujen luotien tehokkuuteen hankalissakin paikoissa. Lapuan Naturalis on Megan ohella suosittu hirviluoti, eikä syyttä – toimivuutta löytyy. Tarvas on uudempi tuttavuus ja vaikuttaa varsin kilpailukykyiseltä riistaluodilta. Palaamme Tarvaksen myöhemmin kun saamme kerättyä enemmän aineistoa sen ominaisuuksista.

Jossakin vaiheessa lyijyluodit tullaan todennäköisesti kieltämään EU:n alueella. Metsästäjän kannalta on lohdullista, että umpiaineesta valmistetut luodit ovat jo nyt korkealaatuisia ja toimivia. Tässä kohtaa on hyvä muistuttaa metsästäjiä siitä, että ampukaa ne vanhan liiton lyijyluodit tauluun harjoituksissa. Hankkikaa nykyaikaisia ja toimivia luoteja ja käytäkää niitä. ♦

Perinteinen lyijysydäminen luoti hajosi luuosumassa pieniksi partikkeleiksi.

Tarvas selviytyi yhdessä Lapuan Naturaliksen kanssa parhaiten luuosumasta. Jäämäpainot olivat korkeita, kuten kuvasta näkyy (10 g Tarvas) Naturaliksella jopa 100 %.

Lapuan Megan jäänteet ja jäämäpaino.

Vasemalla trumpetisoitunut Tarvas ja oikealla Lapuan Naturalis, joka on sienettynyt voimakkaasti. Valmistajan mukaan Tarvaksen kapeampi, mutta pidempi haavakanava aiheuttaa vähemmän lihahävikkiä kuin perinteisesti sienettyjen luotien laajempi haavakanava. Asia on tutkimisen arvoinen, mutta tärkeintä on kummankin luodin erinomainen tappoteho vaikeissakin osumissa.